

**Grupul Consultativ de dialog permanent
în domeniul protecției consumatorilor de
servicii financiare nebancaire**

OPINIA

GRUPULUI CONSULTATIV DE DIALOG PERMANENT

referitor la asigurarea obligatorie de răspundere civilă

(RCA) pentru prejudicii produse terților prin

accidente de vehicule

Luând în considerare scopul principal al Grupului Consultativ de Dialog Permanent de facilitare a comunicării în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare nebancaire, între actorii pieței financiare nebancaire, a asociațiilor din domeniul protecției consumatorilor și A.S.F., și a Regulamentului de Organizare și Funcționare a acestui Grup, cu modificările și completările sale ulterioare aprobate în data de 10.02.2016, Grupul fiind consultat la solicitarea membrilor săi sau a A.S.F. referitor la măsurile necesare în acest domeniu și la acțiunile care vor fi întreprinse în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare nebancaire,

Grupul prezintă opinii și recomandări în domeniul protecției consumatorilor privind probleme curente, în dezbateri, sau în faza de reelementare, cu scopul principal consolidării protecției consumatorilor de servicii financiare,

Ținând cont de punctele de vedere formulate separat de doi dintre membrii săi, puncte de vedere prezentate distinct, respectând dreptul la exprimare în cadrul Grupului,

Grupul consultativ de dialog permanent în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare ne-bancaire emite următoarele

Recomandări

Grupul Consultativ de Dialog Permanent în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare nebancaire, analizând din perspectiva protecției consumatorilor aspecte privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă RCA pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule recomandă ca, pentru a proteja în mod eficient consumatorii de servicii financiare nebancaire din România, să fie luate în considerare următoarele aspecte referitoare la:

- (1) **Riscurile acoperite** - să se introducă *prejudiciile provocate terților, drept consecință a conducerii vehiculului sub influența băuturilor alcoolice sau a stupefiantelor* în vederea asigurării unui tratament egal al tuturor păgubiților iar prejudiciul suferit să fie recuperat în integralitatea sa conform Codului Civil Capitolul IV.
- (2) **Culpa comună** - constatarea să se poată asigura prin orice mijloc de probă, *de către autoritățile statului, prin mijloace de rezolvare alternativă a litigiilor, de către instanța de judecată, fie prin asumarea în scris de către cele două părți.* Există multe cazuri în practică în care societățile de asigurări stabilesc alte răspunderi decât cele rezultate din actele încheiate de către organele competente în cercetarea evenimentului în cauză sau se înregistrează probleme aferente constatului amiabil.
- (3) **Obligațiile asiguratului** - *Neîndeplinirea de către asigurat a obligațiilor sale să nu limiteze dreptul persoanei prejudiciate de a fi despăgubită*, deoarece în toate cazurile trebuie aplicat acest principiu.
- (4) **Obligațiile asigurătorului** - ar trebui luate în considerare că *soluțiile tehnice finale de remediere a avariilor să se stabilească de către personalul specializat care efectuează constatarea împreună cu unitatea de reparație.*
- (5) **Cererea de despăgubire** ar trebui să ia în considerare ca *persoana prejudiciată sau mandatarul acesteia să aibă dreptul să înainteze cererea de despăgubire către asigurătorul RCA sau la propriul asigurător în cazul compensării directe, în cazul producerii unui risc acoperit prin asigurarea RCA sau de către BAAR, în cazul producerii unui risc acoperit de acesta în condițiile prevăzute de prezenta lege.*
- (6) **Soluționarea cererii de despăgubire** ar trebui să asigure ca *cele 3 luni curg de la data avizării producerii evenimentului asigurat de către asigurat ori de către partea prejudiciată. Asigurătorul RCA poate desfășura propriile investigații privind producerea accidentului dacă există suspiciuni întemeiate asupra producerii acestuia în termenul de 3 luni, în condițiile în care acesta nu face obiectul unor cercetări penale aflate în curs de desfășurare. Deschiderea procedurii de efectuare a investigațiilor se face de către Asigurător prin notificarea persoanei prejudiciate cu privire la intenția de a desfășura investigații în termen de maximum 5 zile lucrătoare de la data constatării daunei. Necomunicarea intenției de a desfășura propria investigație, nu afectează dreptul acestuia de a efectua propriile cercetări cu respectarea termenului sau a prevederilor*

incidente. Rezultatul motivat al investigațiilor se comunică părții prejudiciate în termen de 3 zile lucrătoare de la finalizarea acesteia dar fără a depăși termenul prevăzut. În practică s-a constatat faptul că multe societăți de asigurări au introdus dosarele în cercetare (investigații suplimentare) pentru o perioadă de 3 luni de zile fără să desfășoare în realitate vreo investigație, doar pentru a prelungi instrumentarea și plata dosarului de daună. Termenele propuse mai sus sunt suficiente pentru desfășurarea investigațiilor proprii în cazul în care sunt suspiciuni de fraudă.

Dacă asigurătorul RCA nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzute sau și le îndeplinește defectuos, inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii, acesta este obligat la plata unor penalități de 0,15% pe zi de întârziere calculate la nivelul sumei de despăgubire convenită sau la diferența de sumă neachitată. Plata penalităților se face odată cu plata despăgubirii”. ROBOR este o dobândă interbancară care se poate calcula zilnic, săptămânal, lunar, anual. Este de preferat un procent, ca și în cazul fiscului, prin urmare Grupul opinează pentru stabilirea unui procent fix.

- (7) Stabilirea despăgubirilor** recomandăm ca *La stabilirea despăgubirii în cazul avarierii autovehiculului să se ia în considerare faptul că vehiculul avariat trebuie readus la condițiile necesare și obligatorii pentru asigurarea circulației rutiere în condiții de securitate, numai ca urmare a evenimentului asigurat. Dacă acest lucru nu este posibil sau costul aducerii în starea inițială este mai mare decât valoarea vehiculului la momentul evenimentului, vehiculul va fi încadrat la daună totală, păgubitul urmând a primi o valoare de despăgubire egală cu valoarea de înlocuire a vehiculului, inclusiv cheltuielile prevăzute.*

Recomandăm ca valoarea unui punct traumatic să fie egală cu dublul venitului mediu brut pe țară de la data producerii accidentului, comunicat de Institutul Național de Statistică;

Recomandăm ca ajustarea nivelului despăgubirii conform prevederilor nu va putea depăși 75 % față de nivelul mediu prezumat; aceeași majorare se regăsește în legislația franceză, în Germania (de până la 75%), criteriul de comparație să nu fie salariul minim ci măcar salariul mediu, dacă nu venitul mediu, avem ca posibile victime întreaga plajă de salariați, antreprenori.

(8) Constatarea și lichidarea daunelor – recomandăm:

- a) *Constatarea daunelor să se efectueze de către Asigurătorul emitent al contractului RCA, de către Asigurătorul păgubitului în cazul compensării directe, sau alte entități avizate de autoritățile competente.*
- b) *Soluțiile tehnice de remediere a avariilor să se stabilească de unitatea reparatoare autorizată RAR, care răspunde legal pentru serviciile de reparații prestate, împreună cu personalul avizat specializat, menționat la paragraful precedent, din cadrul societății de asigurări.*
- c) *Termenul de constatare sau reconstatare a daunelor să fie de maximum 5 zile lucrătoare de la momentul notificării acestuia de către persoana prejudiciată, sau împuternicitul acesteia, prin orice mod de transmitere a informației asupra producerii evenimentului. După acest termen, în lipsa unui proces verbal de constatare sau reconstatare eliberat de Asigurător, persoana prejudiciată are posibilitatea să apeleze la orice expert tehnic care respectă prevederile paragrafului a) în vederea constatării/reconstatării daunelor și stabilirii soluțiilor tehnice necesare remedierii avariilor. În acest caz costurile aferente activității de constatare/reconstatare vor fi suportate de Asigurător în baza documentelor justificative.*
- d) *Dacă Asigurătorul are obiecții asupra soluțiilor tehnice adoptate de unitatea reparatoare pentru reperele de pe procesul verbal de constatare/reconstatare, acestea vor fi formulate în scris pe baza unei expertize tehnice efectuate de un expert autorizat în maximum 5 zile lucrătoare de la data la care acestea au fost comunicate Asigurătorului. Dacă Asigurătorul nu formulează obiecțiuni tehnice în acest termen, este obligat să elibereze un document de acceptare a reparației în termenul menționat anterior, iar remedierea avariilor se va efectua conform soluțiilor stabilite de unitatea reparatoare autorizată RAR, cu posibilitatea reconstatării justificate.*
- e) *Dacă Asigurătorul nu eliberează documentul de acceptare a reparației în termenul precizat, vehiculul care face obiectul constatării poate fi introdus în reparație, considerându-se soluția tehnică stabilită de unitatea reparatoare autorizată RAR, fără posibilitatea contestării acesteia.*

**Grupul Consultativ de dialog permanent
în domeniul protecției consumatorilor de
servicii financiare nebancaire**

- f) *Documentul de acceptare a reparației se emite după efectuarea de către Asigurator a verificărilor necesare și a verificării că sunt îndeplinite condițiile de plată ulterioară a despăgubirii, cu excepția documentelor de reparație.*
- g) *Cererea de despăgubire este înaintată pe baza evaluării financiare a soluției tehnice de remediere specificată anterior.*
- (9) Compensarea directă** - recomandăm ca asiguratorul persoanei vinovate de producerea accidentului asigură sumele necesare decontării valorii prejudiciului, după rămânerea definitivă a acesteia, pe baze nete sau brute, în maximum 3 zile lucrătoare de la exigibilitatea plății.
- (10) BAAR** - recomandăm să publice tarife de referință în domeniul reparării vehiculelor, rezultate din prelucrarea datelor colectate fără a afecta însă dreptul fiecărei unități reparatoare de a le stabili în mod liber.

**PUNCTUL DE VEDERE al UNSAR față de
OPINIA GRUPULUI CONSULTATIV DE DIALOG PERMANENT referitor la
asigurarea obligatorie de răspundere civilă (RCA) pentru prejudicii produse terților
prin accidente de vehicule**

1. Observații generale

Legea trebuie să plece de la un principiu simplu: protecția terțului păgubit și o acoperire completă pentru o despăgubire justă. În opinia noastră este greșit să plecăm de la propuneri ce țin de proprietarii de vehicule, deoarece noțiunea de terț păgubit nu poate fi limitată la proprietarii de vehicule și unitățile reparatoare. Legea RCA protejează toți păgubiții: proprietari de mașini, de alte bunuri (case, garduri, de stații de benzină, de magazine, infrastructura rutieră) și mai ales viața și sănătatea oamenilor.

Destinatarul direct al despăgubirii nu ar trebui să fie un profesionist care prestează servicii în scopul obținerii de profit ci, în primul rând, persoana prejudiciată printr-un accident de

**Grupul Consultativ de dialog permanent
în domeniul protecției consumatorilor de
servicii financiare nebancaire**

vehicule. Nu considerăm că este oportună hiperreglementarea în zona auto / reparatori în legislația aferentă asigurărilor auto. Or majoritatea propunerile fac referire la zona de despăgubiri auto și centrarea textelor este în aceasta direcție. Și spiritul Directivei europene este în ideea de a proteja terțul indiferent de natura prejudiciului sau tipul său.

În contextul actual în care se caută soluții pentru limitarea creșterilor de prime, din păcate propunerile Grupului de lucru pentru protecția consumatorului sunt de natură a conduce la un efect contrar asupra primelor, pe lângă complicarea procesului de lichidare a daunelor.

2. Opinia noastră asupra recomandărilor

2.1 Referitor la introducerea de riscuri noi

Asigurarea RCA acoperă și cazurile în care conducătorul auto vinovat avea alcoolemie sau era sub influența substanțelor psihotrope doar că, în caz de alcoolemie peste 0,8 la mie și substanțe psihotrope, după plata despăgubirii către terțul prejudiciat, aceasta se recuperează de la vinovat. Așadar, considerăm că propunerea regăsită referitoare la includerea de noi riscuri este redundantă.

2.2 Referitor la stabilirea culpei comune

Modul de abordare a acestei probleme încalcă reglementările în materie de răspundere civilă delictuală. Este contrar legii civile ca stabilirea culpei să se facă prin asumarea de către părți, întrucât nu așa se angajează răspunderea civilă delictuală. Pentru aceasta trebuie să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții (art.1357 C.civ.) și anume:

Existența unui prejudiciu

Fapta ilicită

Raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu

Vinovăția celui ce a cauzat prejudiciul (intenție, neglijență, imprudență). Or **vinovăția nu se poate declara**, ci aceasta rezultă din atingerile pe care le-a adus prin acțiunile/ inacțiunile sale o persoană drepturilor altor persoane, de împrejurările în care s-a produs faptul cauzator de prejudicii (art.1349 C.civ., art.1358 C.civ.). Ar însemna că este suficient ca o persoană să-și asume orice faptă, chiar infracțiune, ca să înlăture răspunderea adevăratului făptuitor, ceea ce

este absurd.

Prin urmare, angajarea răspunderii civile delictuale a unei anumite persoane sau a anumitor persoane presupune administrarea unor probe care să stabilească îndeplinirea celor 4 condiții, nu o simplă declarație/declarații. Pe de altă parte, enumerarea modalităților în care se stabilește culpa îngrădește dreptul persoanelor implicate (asigurător, asigurat, terț păgubit) de a apela la orice variantă posibilă și admisă de lege pentru stabilirea culpei cum ar fi: tranzacție, expertiză extrajudiciară, arbitraj ad-hoc sau instituționalizat, conciliere.

2.3. Referitor la stabilirea despăgubirilor

Este foarte posibil ca partea de vătămări corporale să nu fi fost înțeleasă pe deplin, iar în acest sens revenim cu câteva precizări. Propunerea de calcul a daunelor morale în sistem tabelar se referă doar la daune nepatrimoniale și nu la daunele materiale/patrimoniale aferente, precum costurile de spitalizare, daunele cauzate de pierderea de oportunitate, daune obiectiv cuantificabile, pierderea veniturilor. Pe scurt, sistemul importat din alte țări europene (Danemarca, Germania, Italia, Marea Britanie, Slovacia, Suedia, Spania) și adaptat local prin cercetarea științifică amplă a IML, va permite persoanelor cu vătămări similare să primească despăgubiri similare, va degreva instanțele de judecată, va reduce timpii de așteptare pentru acordarea despăgubirilor și va aduce predictibilitate în calculul actuarial al prețului poliței. Valoarea punctului traumatic este desigur la latitudinea legiuitorului, dar este recomandabil a se găsi o valoare echitabilă, atât pentru păgubiți, cât și pentru asigurați. Această valoare va avea un impact direct asupra valorii poliței RCA.

2.4. Referitor la măsurile privitoare la unitățile reparatoare

În opinia noastră, introducerea în acest proces a unor unități reparatoare este greșit fundamental și principial. Rolul unei unități reparatoare este de a presta servicii de reparații și nu de a se implica excesiv în procesul de lichidare a daunelor. Reiterăm faptul că hiperreglementarea pe acest segment va duce la costuri majorate și implicit la majorări de primă. Cred că suntem datori să explicăm încă de pe acum consumatorului că astfel de acțiuni îl vor costa ulterior.

**Grupul Consultativ de dialog permanent
în domeniul protecției consumatorilor de
servicii financiare nebancaire**

3. Concluzii

Ca o concluzie, considerăm că reglementările în materie de RCA trebuie să asigure un just echilibru între prime și despăgubiri astfel încât nici asiguratul să nu sufere o presiune exagerată a nivelului primei, nici păgubitul să nu aibă de suferit prin imposibilitatea de a i se plăti o despăgubire corectă și promptă, dar nici asigurătorul să nu ajungă în situația de a nu-și putea onora obligațiile. De asemenea, credem că ar trebui ca toate părțile implicate să își asume că legea RCA nu poate rezolva problemele tuturor furnizorilor de servicii colaterale asigurărilor.

**PUNCTUL DE VEDERE al ANPC față de
OPINIA GRUPULUI CONSULTATIV DE DIALOG PERMANENT referitor la
asigurarea obligatorie de răspundere civilă (RCA) pentru prejudicii produse terților
prin accidente de vehicule**

Nu susținem propunerea care prevede ca în cazul în care costul aducerii în starea inițială este mai mare față de valoarea vehiculului la momentul evenimentului vehiculul să fie încadrat în daună totală, păgubitul urmând a primi o valoare de despăgubire egală cu valoarea de înlocuire a vehiculului pentru că pot exista situații în care consumatorul păgubit ca urmare a accidentului să nu își poată procura un alt autovehicul într-o stare tehnică similară celei din momentul anterior evenimentului la prețul la care a fost evaluat în momentul evenimentului. Scopul unei asigurări este tocmai acela de a oferi posibilitatea consumatorului ca în cazul unui eveniment să își poată repara vehiculul. Susținem acest lucru mai ales ținând cont de faptul că evaluarea vehiculului se face cu un grad de uzură foarte ridicat, valoarea de piață scăzând foarte mult deși valoarea reală a autovehiculului este mai ridicată.